

Ба Шурои диссертациони 6D/КОА-079
назди Институти фалсафа ва
сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови
Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33)

ТАҚРИЗ

**ба автореферати диссертатсияи Расулзода Аслам Зафар дар мавзун
«Мақом ва ҷойгоҳи ҳизбҳои сиёсӣ дар системаҳои интихоботӣ» барои
дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 5.6.2.
Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ**

Дар марҳилаи кунунии рушди давлатдорӣ миллии ва таҳкими низоми демократӣ масъалаи омӯзиши фаъолияти ҳизбҳои сиёсӣ ва иштироки онҳо дар равандҳои интихоботӣ ба яке аз самтҳои муҳими таҳқиқоти сиёсӣ табдил ёфтааст. Аз ҳамин нуқтаи назар, диссертатсияи Расулзода Аслам Зафар дар мавзун «Мақом ва ҷойгоҳи ҳизбҳои сиёсӣ дар системаҳои интихоботӣ» ба таҳқиқи масъалаи муҳим ва мубрами илмӣ бахшида шудааст.

Муаллиф дар автореферат мубрамияти мавзуро дар заминаи дигаргуниҳои сиёсӣ, рушди институтҳои демократӣ ва таҳкими ҷомеаи шаҳрвандӣ асоснок намудааст. Дар ҳақиқат, дар шароити муосир омӯзиши нақши ҳизбҳои сиёсӣ дар ташаккули системаҳои интихоботӣ аҳамияти калони назариявӣ ва амалӣ дорад, зеро маҳз тавассути фаъолияти ҳизбҳо сатҳи иштироки шаҳрвандон дар ҳаёти сиёсӣ ва дараҷаи рақобати сиёсӣ муайян мегардад.

Автореферат аз ҷиҳати сохторӣ мутобиқи талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардида, аз муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, бобҳои асосӣ, хулоса ва рӯйхати адабиёт иборат мебошад. Дар он мақсад, вазифа, объект ва предмети таҳқиқот, асосҳои назариявӣ методологӣ, навгонии илмӣ ва аҳаммияти амалии таҳқиқот мушаххасу дақиқ нишон дода шудаанд.

Муаллиф зимни таҳқиқи масъала ба осори олимони маъруфи ғарбӣ, рус ва тоҷик такя намуда, дараҷаи омӯзиши мавзуро таҳлил кардааст. Хусусан, таҳлили назарияҳои марбут ба фаъолияти ҳизбҳои сиёсӣ, системаҳои ҳизбӣ ва равандҳои интихоботӣ аз ҷониби муҳаққиқ бо риояи мантиқи илмӣ анҷом дода шудааст. Дар автореферат истифодаи назарияҳои интихоби оқилона, равиши институтсионалӣ ва назарияи

системаҳои ҳизбӣ аз сатҳи хуби таҳлили назариявӣ муаллиф шаҳодат медиҳад.

Муаллиф дуруст таъкид мекунад, ки ҳизбҳои сиёсӣ ҳамчун воситаи ифодаи манфиатҳои иҷтимоӣ ва институти муҳими ҷомеаи шаҳрвандӣ метавонанд ба рушди демократия ва баланд гардидани фарҳанги сиёсии ҷомеа мусоидат намоянд.

Дар автореферат масъалаҳои марбут ба иштироки ҳизбҳои сиёсӣ дар интихобот, таъсири онҳо ба ташаккули афкори ҷамъиятӣ ва нақши онҳо дар таъмини рақобати сиёсӣ мавриди таҳлили амиқ қарор гирифтаанд. Муаллиф кӯшиш намудааст омилҳои асосии таъсиррасон ба рушди системаҳои ҳизбиро муайян намуда, дурнамои такмили фаъолияти ҳизбҳои сиёсиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нишон диҳад.

Навгони илмӣ таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки муаллиф фаъолияти ҳизбҳои сиёсиро дар робита ба низоми интихоботӣ на танҳо аз дидгоҳи ҳуқуқӣ, балки аз мавқеи сиёсӣ ва институтсионалӣ таҳлил кардааст. Пешниҳодҳои илмӣ муҳаққиқ вобаста ба баланд бардоштани самаранокии фаъолияти ҳизбҳои сиёсӣ метавонанд барои такмили механизмҳои иштироки сиёсӣ ва рушди низоми демократӣ аҳамияти амалӣ дошта бошанд.

Қобили қайд аст, ки натиҷаҳои таҳқиқот аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доранд. Маводи таҳқиқот метавонад ҳангоми омӯзиши фанҳои сиёсатшиносӣ, ҳизбҳои сиёсӣ ва системаҳои ҳизбӣ, технологияҳои сиёсӣ ва равандҳои интихоботӣ истифода шавад. Инчунин, хулосаҳои таҳқиқот барои мақомоти давлатӣ, сохторҳои интихоботӣ ва ҳизбҳои сиёсӣ чиҳати такмили фаъолияти онҳо муфид буда метавонанд.

Дар баробари дастовардҳои илмӣ таҳқиқот, ба сифати эроди илмӣ метавон қайд кард:

1. Дар баъзе мавридҳо таҳлили омӯри оид ба иштироки ҳизбҳои сиёсӣ дар маъракаи интихоботии Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳдуд ба назар мерасад.

2. Ҳамчунин, хуб мешуд агар муаллиф масъалаи иштироки фаъоли электоратро бо таъсиррасонии ҳизбҳои сиёсӣ васеътар баррасӣ менамуд.

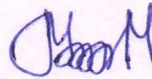
Эродҳои мазкур хусусияти тавсиявӣ дошта, ба арзиши илмӣ ва муҳтавои асосии таҳқиқот таъсири ҷиддӣ намерасонанд.

Умуман, автореферати диссертатсияи Расулзода Аслам Зафар дар мавзӯи «Мақом ва ҷойгоҳи ҳизбҳои сиёсӣ дар системаҳои интихоботӣ» таҳқиқоти анҷомёфтаи мустақили илмӣ буда, ба талаботи корҳои

диссертационӣ ҷавобгӯ мебошад. Муаллифи диссертатсия барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 5.6.2. Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ сазовор мебошад.

Такриздиханда:

н.и.ф., мудири кафедраи
сиёсатшиносӣ ва идораи давлатии
Донишгоҳи давлатии Данғара

Арбобзода Б.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш-ки Данғара, к. Марказӣ, 25
Тел.: (+992) 001 88 71 20
E-mail: Politic_mannn@mail.ru

Имзои н.и.ф. Арбобзода Б -ро
тасдиқ мекунам.

Сардори шуъбаи кадрҳо
ва корҳои махсуси
Донишгоҳи давлатии Данғара

Тоирзода С.Т.

Суроғаи муассиса:

735320, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш-ки Данғара, к. Марказӣ, 25
Тел.: (+992)8331222842
E-mail: dddangara_2013@mail.ru
Сомонаи расмӣ: www.dsu.tj
«29» 05 соли 2026